

معاونت پژوهش و انتشارات جامع الهاد اسلامی
Vice President For Research

راهنمای جامع پایان نامه نویسی - قسمت ۱۲

قسمت ۱۲: کامل ترین راهنمای جستجو و دانلود مقالات انگلیسی

دسته بندی : آموزش آکادمیک

مقالات علمی بخش مهمی از دنیای پژوهش و تحقیقات را می سازند. با کمک این مقاله هاست که محققان، یکی پس از دیگری در پیشبرد موضوعی مشخص به موفقیت می رسند. در واقع، هر پژوهش بنا به دستاوردهای قبلی کشف شده در حوزه تخصصی اش می تواند اقدامات و فرضیات جدید را انجام دهد و مطرح نماید. تعامل دانشمندان و اساتید مختلف هم از طریق همین مقالات و ارائه شان در مجلات و کنفرانس های مختلف شکل می گیرد. پس اگر نگاهی دقیق و عمیق به دنیای چاپ مقالات علمی داشته باشید، درمی یابید که این مقالات چیزی بیشتر از امتیاز آورانی برای پذیرش در مصاحبه های دکتری، بالابرنده نمرات در جلسات دفاع کارشناسی ارشد و دکتری و قوی کننده رزومه اساتید برای ارتقای درجه هستند. برای اینکه بتوانید در حوزه مطالعه و نگارش مقالات علمی مختلف خبره شوید، باید با انواع مقالات و پایگاه های فعال در این حوزه آشنا شوید و اصطلاحات و عناوین را در این باره بشناسید. در این متن می توانید با انواع مقالات علمی خارجی و پایگاه ها و شیوه جست و جوی شان آشنا شوید.

انواع مقالات علمی را می شناسید؟

همان طور که پیش تر هم گفته شد، مقالات علمی نقش مهمی در دنیای پژوهش دارند و امکان توسعه مباحث علمی و تخصصی مختلف را پدید می آورند. چه بسیار بوده مقالاتی که با انتشار در مجلات بین المللی، فرصت اجرایی شدن پیدا کرده اند. یعنی با منتشر شدن مقاله ای در یک ژورنال علمی معتبر، راه کارها و دستاوردهای یک تیم تحقیقاتی از سوی شرکت های تجاری مورد پذیرش قرار گرفته و در طی یک همکاری میان شرکت و تیم تحقیقاتی، اختراع یا اکتشاف صورت گرفته از سوی دانشمندان به مرحله اجرایی و تولید رسیده است. برای اینکه بتوانید در دنیای مقالات علمی وارد شوید، خودتان مخاطب جدی آثار باشید یا از دستاوردهایتان در مقالات بنویسید و آنها را به دست انتشار بسپارید، نیاز به شناخت ابعاد مختلف این دنیا دارید. یکی از مهم ترین مباحثی که باید با آن آشنا شوید هم انواع مقالات علمی هستند. در ادامه به معرفی دسته بندی مهم و معروفی از مقالات علمی بین المللی می پردازیم. با شناخت این عنوان هاست که امکان جست و جوی مقالات و کارهای علمی مرتبط با رشته های گوناگون برایتان مقدور می شود.

مقالات آی.اس.آی (ISI)

مقالات ISI از معروف‌ترین عناوینی هستند که دانشجویان و هر کسی که گذرش به دنیای علم و دانشگاه افتاده باشد، نام آن را شنیده است. اما به طور دقیق‌تر، این مقالات، چه نوع محتوایی هستند و در کجا به چاپ می‌رسند؟

ISI یکی از پایگاه‌های معروف علمی است که در آن مجلات و اسناد علمی با وسواسی سخت‌گیرانه امکان حضور می‌یابند. بنابراین، مجله‌ای که بتواند وارد پانتئون مجلات این پایگاه شود، مجله‌ای ISI نام می‌گیرد. حال مقالاتی که در یک مجله با این مشخصات به چاپ می‌رسند هم به مقالات ISI معروف می‌شوند. پایگاه داده مذکور بسیار وسیع و گسترده است و رشته‌های متنوعی را با تعداد بالایی از مجلات معتبر پوشش می‌دهد. از همین روی، زمانی که کسی موفق می‌شود مقاله خود را در ژورنالی موجود در این پایگاه منتشر کند، موفقیت بزرگی برایش رقم خواهد خورد.

مجلات موجود در این پایگاه هم با روش‌هایی مانند استفاده از ضرایبی رتبه‌بندی می‌شوند و به آنها امتیازاتی داده می‌شود. برای مثال، شاخصی به نام ضریب تاثیر یا ایمپکت فکتور (impact factor) وجود دارد که هر چقدر بیشتر باشد، رتبه و ارزش مجله موجود در پایگاه ISI را بالاتر می‌برد. روش‌هایی خاص برای محاسبه این ضریب وجود دارد و در آن به تعداد متوسط استنادهایی که به مقالات یک مجله داده می‌شود، توجه می‌کنند.

مقالات اسکوپوس (SCOPUS)

اسکوپوس هم پایگاه اطلاعاتی مشهور و معتبر دیگری در دنیاست که در واقع از سوی ناشر معروف یعنی الزویر (elsevier) راه‌اندازی شده و در همکاری با موسسات مختلف علمی، تعداد استناداتی را که به مقالات وارد می‌شود، گزارش می‌کند.

رشته‌های مختلف علمی در پایگاه اسکوپوس سازماندهی می‌شوند و مجلاتی که در این پایگاه هستند، به مجلات اسکوپوس و به تبع آنها، مقالاتی که در مجلات این‌چنینی به چاپ می‌رسند هم مقالات اسکوپوس نام می‌گیرند.

در اسکوپوس هم مانند ISI شاخص‌هایی برای رتبه‌بندی و اعلام میزان کیفیت مجلات در نظر گرفته می‌شود. در اینجا این ضریب و شاخص Q نام دارد. مجلات از Q1 تا Q4 رتبه‌بندی می‌شوند. هر چقدر که شماره Q کمتر باشد، اعتبار مجله بیشتر خواهد بود.

مقالات ISC

ISC هم پایگاه معروف دیگری در دنیاست که از نظر اعتبار بعد از ISI و اسکوپوس قرار می‌گیرد. این پایگاه غنی مخصوص دانشمندان و محققان دنیای اسلام است. ایران این پایگاه را با هدف توسعه علم و ارتباطات میان کشورهای اسلامی راه‌اندازی کرده و در آن، انواع مقالات از رشته‌های گوناگون وجود دارند.

مجلات‌ای که در این پایگاه پذیرفته می‌شوند هم مجلات ISC لقب می‌گیرند و چاپ مقاله‌تان در چنین مجله‌ای، آن را به مقاله‌ای ISC در رزومه‌تان بدل می‌کند.

مقالات کنفرانسی

دسته‌ای دیگر از مقالات علمی هم وجود دارند که به مقالات کنفرانسی مشهور هستند. این مقالات در کنفرانس‌های بین‌المللی پذیرفته می‌شوند و در قالب سخنرانی، پوستر یا در کارگاه‌هایی در حاشیه کنفرانس‌ها ارائه می‌شوند.

برخی از مقالات کنفرانسی در نشریات معروف به چاپ می‌رسند. البته این مقالات، برترین‌های کنفرانس هستند و برای پذیرش در مجلاتی معتبر مانند ISI به‌طور مجدد مورد داوری قرار می‌گیرند. باقی مقالات یک کنفرانس تحت عنوان مجموعه‌ای از مقالات این رویداد به انتشار می‌رسند.

شناسه دی.ا. آی (DOI) چیست؟

شناسه DOI مخفف عبارت **Digital Object Identifier** است. در فارسی به آن شناسه برنمود دیجیتالی می‌گویند.

این شناسه راهی است برای دسترسی ساده و راحت به انواع محتوا در سطح اینترنت. به کمک این کد است که می‌توانید به‌سادگی به انواع مقالات، کتاب‌ها، مجلات و نرم‌افزارهای علمی دسترسی داشته باشید. در دنیای مقاله‌نویسی، این کد به شما کمک می‌کند تا مقالات را راحت‌تر پیدا کنید. در واقع، DOI بارکدی است که برای شناسایی محتوای علمی از جمله مقالات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

هر مقاله معتبری دارای کد DOI منحصر‌بفردی مختص به خود است. ناشران هر مجله برای مقالات خود، این کد را دریافت می‌کنند تا شناسنامه و معرفی‌نامه‌ای قابل‌استناد برای انواع محتوای خود داشته باشند. به عبارت دقیق‌تر، این کد شبیه کد ملی مقالات است.

وقتی که می‌خواهید یک مقاله را معرفی کنید یا به آن دسترسی داشته باشید، با دانستن و ارائه این کد به سادگی به آن خواهید رسید. با جست‌وجوی کد هر مقاله در اینترنت به سمت پایگاهی که مقاله در آن قرار دارد، راهنمایی خواهید شد. هر کد DOI مجموعه‌ای از اعداد و حروف است.

مزایای DOI

شرکت کراس‌رف ([CrossREF](#)) شرکتی است که کار تخصیص کد DOI به مقالات مجلات مختلف را بر عهده دارد. با وجود ثبت کد برای مقالات مجلات مختلف، امکان دسترسی به آنها برای عموم بیشتر می‌شود و اعتبارشان هم حفظ خواهد شد.

ثبت رسمی مقالات از سرت ادبی و سواستفاده‌های دیگر هم جلوگیری به عمل می‌آورد. از مزایای دیگر وجود چنین کدی می‌توان به آسان‌تر شدن روند رفرنس‌دهی به مقالات مختلف هم اشاره کرد. وجود این کد برای

محتوای موجود در نشریات مختلف به آنها کمک می‌کند تا استناددهی به مقالات خود را ساده‌تر کنند و بتوانند رتبه علمی بالاتری از طریق دریافت استنادات به دست بیاورند.

شناسه آی.اس.ان (ISSN) را می‌شناسید؟

آی.اس.ان (ISSN) شناسه یا شماره‌ای استاندارد است که به مجلات دوره‌ای تعلق می‌گیرد. یعنی هر مجله برای خود یک شناسه ISSN منحصر بفرد دارد.

فرقی نمی‌کند که نشریه چاپی است یا الکترونیکی؛ در هر حال، باید این شناسه را داشته باشد. احتمالاً شما هم در جست‌وجوهایتان میان مقالات و مجلات با این کد روبه‌رو شده‌اید. همان کد هشت‌رقمی که میان ۴ رقم نخست و ۴ رقم دوم آن، خط فاصله‌ای وجود دارد و برای متمایز کردن هر مجله از مجلات دیگر به آن تعلق می‌گیرد.

شناسه ISSN در واقع، مخفف international standard serial number است. یعنی شماره سریالی بین‌المللی برای متمایز کردن مجلات به شمار می‌رود. اگر بخواهیم مثالی از یک نمونه شناسه بزنیم، به چنین چیزی می‌رسیم: ISSN: 6886-0655

وجود چنین شناسه‌ای می‌تواند مزایای زیادی برای دنیای نشر به همراه داشته باشد. مثلاً:

- این شناسه روشی ساده برای ایجاد ارتباط میان ناشر، خریدار و واسطه‌هاست؛
- راهی مناسب برای دادن هویت به آثار مکتوب مختلف به شمار می‌رود؛
- برای جست‌وجوی آثار در پایگاه‌های اطلاعاتی کاربرد دارد؛
- تسهیل‌گر خدمات پستی مختلف در حوزه نشر است؛
- و ....

استاندارد ISSN را سازمان بین‌المللی استانداردسازی در سال ۱۹۷۵ مطرح کرد. کدهای مذکور از سوی شبکه‌های مراکز بین‌المللی تعیین می‌شوند که در کتابخانه کشورهای مختلف قرار دارند. مقر اصلی سازمان بین‌المللی استانداردسازی هم در کشور فرانسه و در پاریس واقع است.

از نظر هویتی هم باید گفت که این سازمان، سازمانی نیمه‌دولتی به حساب می‌آید. وظیفه نگهداری و گسترش کدهای ISSN با سازمان استانداردسازی است و میلیون‌ها رمز و کد را برای انتشارات گوناگون سراسر دنیا تولید می‌کند. مثلاً شاید برایتان جالب باشد که بدانید هر سال، حدود ۵۰ هزار شناسه تازه از سوی این موسسه تولید می‌شود.

برای هر کشور، کد و شناسه مذکور از سوی شبکه‌های مراکز وابسته به کتابخانه ملی آن کشور صادر می‌گردد. همه اینها گفته شد تا یکی دیگر از نکات مهم در دنیای مقاله‌نویسی برایتان مشخص شود. اجازه بدهید که با مثالی کاربردی، از مزیت و استفاده شناسه ISSN در رابطه با مجلات علمی برایتان بگوییم:

اعتبار مجلات مختلف از طریق کد ISSN خود قابلیت شناسایی و پیگیری پیدا می‌کند. مثلاً وارد سایت یک ژورنال شوید و شناسه آن را پیدا کنید. در قسمت عنوان و تیترا هر سایت می‌توانید اثری از کد ISSN را هم ببینید. بعد از اینکه کد را یافتید، باید به یکی از پایگاه‌هایی مراجعه کنید که کار اعتبارسنجی مجلات را انجام می‌دهند. مثلاً: <http://journalchecker.ir/>

با مراجعه به سایتی که گفته شد و وارد کردن شماره ISSN مجله می‌توانید نمایه‌های مجله موردنظران را پیدا کنید.

برای نمونه، اطلاعاتی به شرح زیر درباره مجله در اختیاران قرار خواهد گرفت:

- کشور مبدأ؛
- ناشر؛
- قراردادستن مجله در پایگاه ISI؛
- قراردادستن مجله در پایگاه اسکوپوس؛
- قراردادستن مجله در پایگاه پاب‌مد؛
- قراردادستن مجله در فهرست سیاه وزارت بهداشت؛
- قراردادستن مجله در فهرست سیاه وزارت علوم؛
- قراردادستن مجله در فهرست سیاه دانشگاه آزاد.

ISSN و ISBN چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

کد شابک یا ISBN هم سیستم رمزگذاری و هویت‌بخشی دیگری در دنیای نشر است که با ISSN تفاوت‌هایی دارد. کدهای شابک فقط متعلق به نوع خاصی از کتب هستند. اما ISSN بیشتر برای نشریات دوره‌ای است و به عبارت دیگر، حکم نامی مستعار را برای نشریات دارد.

کد شابک شماره‌ای ۱۰ تا ۱۳ رقمی است و هر کتابی که منتشر می‌شود، یک کد مخصوص به خود را دارد. حتی اگر کتابی وارد چاپ دوم و سوم و... شود، کماکان شماره شابک آن برایش حفظ خواهد شد. پس این دو کد را با هم اشتباه نگیرید.

پایگاه‌های علمی و انتشارات خارجی را می‌شناسید؟

پایگاه‌های علمی نقش بسیار مهمی در توسعه علم و تحقیقات در دنیا دارند. به کمک وجود پایگاه‌های مختلف عمومی و تخصصی است که امکان دستیابی به کتب، مجلات، مقالات و محتوای علمی معتبر در زمینه‌های گوناگون به وجود می‌آید.

پایگاه‌های اطلاعاتی در حقیقت، موسساتی هستند که به چاپ و انتشار محتوای علمی می‌پردازند و مجلات مختلف را نمایه و رتبه‌بندی می‌کنند.

از طریق نگهداری و ارائه منابع مختلف علمی در این پایگاه‌ها و رتبه‌بندی آثار علمی عمومی و تخصصی است که دانشمندان، محققان، دانشجویان، اساتید و هر کس دیگری که قصد مطالعه و تحقیق درباره موضوعات گوناگون دارد، امکان دسترسی به انواع محتوا را پیدا خواهد کرد.

پایگاه‌های اطلاعاتی یا دیتابیس‌های اطلاعاتی (information database) با در اختیار گذاشتن منابع مختلف کتب و مجلات به مخاطبان مختلف امکان جست‌وجوی بهتر و تکمیل تحقیقات‌شان را می‌دهند. البته دسترسی به بیشتر این پایگاه‌ها رایگان نیست و باید برای استفاده از آنها هزینه‌ای پرداخت شود که معمولاً برای ما ایرانی‌ها، هزینه زیادی است. از همین روی، دانشگاه‌ها و کتابخانه‌ها با خرید حق اشتراک آنها به دانشجویان و اساتید اجازه دسترسی به پایگاه‌های علمی معروف را می‌دهند.

با ورود به پایگاه‌های علمی به مقالات مختلف مجلات معتبر دنیا دسترسی پیدا خواهید کرد. همان‌طور که پیش‌تر هم گفته شد، پایگاه‌های علمی معمولاً به دو دسته عمومی و تخصصی تقسیم می‌شوند.

پایگاه‌های علمی معروف دنیا

پایگاه‌های علمی معروف دنیا به دو دسته عمومی و تخصصی بدل می‌شوند:

پایگاه‌های علمی عمومی

- ساینس دایرکت (ScienceDirect)؛
- کتابخانه آنلاین وایلی (Wiley Online Library)؛
- اسپرینگرلینک (SpringerLink)؛
- سیج‌ژورنالز (SageJournals)؛
- آکسفورد (Oxford)؛
- کمبریج (Cambridge)؛
- تیلور اند فرانسیس آنلاین (Taylor&Francis Online).

ساینس دایرکت

انتشارات الزویر (Elsevier) در دنیا شهرت زیادی دارد. برای دسترسی تعدادی از کتب منتشرشده از سوی این مرکز می‌توانید به پایگاه [ساینس دایرکت](#) یا ساینس دیرکت مراجعه کنید.

در پایگاه ساینس دایرکت علاوه بر کتب انتشارات الزویر، امکان دسترسی به مقالات انگلیسی بالغ بر ۲ هزار نشریه معتبر هم میسر است. از آنجا که پایگاه نام‌برده پایگاهی عمومی است در آن می‌توانید به نشریات و محتوایی در حوزه‌های مختلف و رشته‌های گوناگون دسترسی داشته باشید.

کتابخانه آنلاین وایلی

[انتشارات وایلی](#) هم از معروف‌ترین‌های حوزه نشر در دنیاست. دسترسی به نشریه‌ها و کتاب‌های این انتشارات در زمینه‌های علمی مختلف مانند زیست‌شناسی، علوم رایانه، علوم انسانی، اقتصاد و... میسر است. دسترسی به کتابخانه آنلاین وایلی می‌تواند انبوهی از محتوای ارزشمند در رشته‌های گوناگون را در اختیار مخاطبان خود قرار بدهد.

اشپرینگرلینک

با ورود به [اشپرینگرلینک](#) به عنوان یکی دیگر از پایگاه‌های معروف اطلاعاتی دنیا می‌توانید به نشریات و کتب مختلف در رشته‌های تخصصی گوناگون دسترسی داشته باشید. انتشارات اسپرینگر هم شهرتی جهانی دارد.

سیج ژورنالز

انتشارات سیج هم از جمله نشرهای معروف و معتبر دنیاست. با مراجعه به پایگاه داده‌ای [سیج ژورنالز](#) می‌توانید به نشریات این مرکز دست پیدا کنید. حوزه‌های موضوعی تحت پوشش در سیج ژورنالز هم بسیار متنوع است.

آکسفورد

[آکسفورد](#) از مهم‌ترین و معروف‌ترین انتشارات دنیاست و چاپ مقاله در آن کار ساده‌ای نیست. گروهی از داوران به شدت خبره و مهم در هر حیطه علمی وظیفه بررسی مقالات را بر عهده دارند، از این روی فقط آثاری شانس منتشر شدن از سوی این انتشارات را پیدا می‌کنند که حقیقتاً از کیفیت ناب و مطلوبی برخوردار باشند.

کمبریج

[کمبریج](#) هم مانند آکسفورد از بهترین انتشارات دنیاست که اعتباری خدشه‌ناپذیر دارد. گروه داورانی که مقالات در این انتشارات را برای پذیرش داوری می‌کنند هم در هر رشته بسیار سخت‌گیر و خبره هستند. اگر مقاله‌ای از سوی این انتشارات پذیرفته شود، باید روی اعتبار و کیفیت آن حساب ویژه‌ای باز کرد.

تیلور اند فرانسیس آنلاین

[تیلور اند فرانسیس](#) هم از نشریات معروف دنیاست. درباره هر رشته و زمینه‌ای که بخواهید، در پایگاه اطلاعاتی آن کتاب و نشریه وجود دارد. به عنوان یکی از برترین پایگاه‌های دنیا می‌توان روی این مرکز حساب کرد.

پایگاه‌های علمی تخصصی:

- امرالد (Emerald)؛
- پاب‌مد (Pubmed)؛

- اریک (Eric)؛
  - آی تراپیل ای اکسپلور (IEEE. Xplore).
- حالا به سراغ پایگاه‌های تخصصی می‌رویم تا ببینیم که هر یک چه رشته‌ها و زمینه‌هایی را پوشش می‌دهند:

امرالد

امرالد هم انتشاراتی معروف است و در زمینه‌های تخصصی اقتصاد، تجارت، مدیریت و گردشگری کتاب‌ها و نشریات ارزشمندی را ارائه می‌کند.

پابمد

یکی دیگر از پایگاه‌های تخصصی که در زمینه علوم پزشکی فعالیت می‌کند، پابمد است. با وجود پابمد دسترسی به محتوای مجلات فعال در حوزه پزشکی بسیار ساده و آسان می‌شود.

اریک

اریک پایگاه مرکز اطلاعات منابع آموزشی آمریکا است و وزارت آموزش و پرورش ایالت متحده روی آن کنترل دارد. در این پایگاه تخصصی هم مقالاتی در زمینه‌های دانش‌شناسی، روان‌شناسی، علوم تربیتی، آموزش و پرورش و مباحث این‌چنینی وجود دارد.

آی تراپیل ای. اکسپلور

پایگاه IEEE بسیار معروف و معتبر است و امکان دسترسی به کتاب‌ها و مقالات در حوزه علوم رایانه و فنی-مهندسی را فراهم می‌کند.

با پایگاه‌های استنادی دنیا آشنا شوید

پایگاه‌های استنادی دنیا را می‌شناسید؟ بلد هستید که در میان آنها مقالات موردنظر خود را پیدا کنید؟ اصلاً به‌طور دقیق منظور از استناد را می‌دانید؟ اجازه بدهید که دقیق‌تر به شرح سایت‌های معتبر مقالات علمی انگلیسی بپردازیم.

استناد کردن در پیش‌برد امور علمی و تحقیقاتی جایگاه ویژه‌ای دارد. محققان و دانشمندان بنا به دستاوردهای هم‌تایان خود در پژوهش‌های قبلی آنها، دست به توسعه یک موضوع می‌زنند. بنابراین، در مسیر انجام تحقیقات و پژوهش‌های خود نیاز دارند تا برای تایید امری که در حال پیشبرد آن هستند برای حقایقی که در مقاله خود می‌آورند، منبع تاییدی پیدا کنند.

اینجاست که مفاهیم و محتوای خود را به مقالات و دستاوردهای گذشته ارجاع می‌دهند و با استناد به آنها، کار خود را به شکلی قابل قبول و معتبر پیش می‌برند. پس نقش استناد کردن به یک موضوع بسیار حائز اهمیت

است. از سوی دیگر، زمانی که استنادکردن مقالات دیگر به یک اثر زیاد می‌شود، ارزش و اعتبار آن هم بالا و بالاتر می‌رود و مشخص می‌شود که اثری قابل‌اعتماد و دقیق تولید شده است.

استناددهی در واقع، راهی برای افزایش اعتبار یک اثر از طریق ارجاعاتی است که به آن می‌شود. از طرف دیگر هم مقالات و آثاری را که به اثری ارزشمند، استناد می‌کنند، معتبر و دقیق می‌کند. در ضمن، این کار راهی برای ایجاد پیوند میان سطوح مختلف پیش‌برد علم در زمینه‌های گوناگون است.

به خاطر اهمیت زیاد مقوله استناد، پایگاه‌هایی در دنیا به وجود آمده‌اند و دست به نمایه‌سازی استنادی مقالات و مجلات زده‌اند. منظور از نمایه‌سازی استنادی این است که پایگاه‌های مختلف در دنیا اقدام به فهرست‌بندی مقالات مجلات مختلف علمی می‌کنند تا دسترسی به آثار متنوع راحت‌تر شود.

این فهرست‌بندی و نمایه‌سازی براساس میزان استناداتی است که به مجلات و مقالات مختلف می‌شود. در واقع، از طریق نمایه‌سازی استنادی امکان بازیابی و یافتن مقالات مختلف در مجلات علمی میسر می‌شود. مقالات هم بنا به استناداتی که از آنها در آثار دیگر شده، در سایت جستجوی مقالات ISI رتبه‌بندی و در پایگاه‌های معروف عرضه می‌شوند.

پس با وجود پایگاه‌هاست که امکان دستیابی به محتواهای تولیدشده در زمینه‌های علمی مختلف ساده و سریع می‌شود. بنابراین برای محققان و مخاطبان موضوعات علمی و تخصصی مختلف، یافتن اثری معتبر در حیطه کاری‌شان دشوار و سخت نیست. با وجود پایگاه‌های معروف و معتبر دنیا که در ادامه به معرفی‌شان می‌پردازیم، امکان یافتن مقالات براساس میزان استنادی که به آنها در مقالات دیگر شده، کار ساده‌ای خواهد بود.

کاربردها و مزایای راه‌اندازی پایگاه‌های استنادی چیست؟

همان‌طور که تا اینجا دریافتید، وجود پایگاه‌های استنادی در دنیای تحقیقات و پژوهش‌ها بسیار مهم است. از مزایا و کاربردهای آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تعیین بهترین مجلات بنا به میزان استقبالی که از مقالات‌شان به عمل می‌آید از روی تعداد استنادات ممکن می‌شود.
- ارزیابی آثار علمی و مقالات مختلف با وجود چنین سیستمی مقدور خواهد بود.
- امکان شناسایی آثاری که به یک مقاله در آنها استنادشده، ساده می‌شود.
- جست‌وجو و یافتن آثار علمی در هر حوزه ساده‌تر و سریع‌تر خواهد بود.

معروف‌ترین پایگاه‌های استنادی جهان به شرح زیر هستند:

- وب آو ساینس (web of science)؛
- اسنشال ساینس ایندیکاتور (Essential Science Indicator) یا ESI؛
- ژورنال سائیتیشن ریپورت (Journal Citation Report)؛

○ این سایتز (Incites).

وب آو ساینس (Web of Science)

وب آو ساینس از جمله پایگاه‌های استنادی معروف جهان است که وجود آن، روند تحقیق و پژوهش در دنیا در زمینه‌های مختلف را بسیار ساده و سریع کرده است.

این پایگاه پوشش‌دهی وسیعی دارد و موضوعات و مقالات متعددی را در پایگاه خود ذخیره می‌کند. روند ارائه اطلاعات این پایگاه به مخاطبان هم روندی سریع و بهینه است. به طوری که امکان دیدن اطلاعات مراجع به کار رفته در مقاله در کنار دسترسی به زنجیره‌ای از مقالات مرتبط با عنوان جست‌وجوشده هم در پایگاه وب آو ساینس وجود دارد.

این پایگاه بسیار گسترده است و در آن می‌توانید به نمایه‌های استنادی منابع مقالات مجلات علمی، کتاب‌ها، گزارش‌های علمی، مقالات همایش‌ها و کنفرانس‌ها و... دسترسی داشته باشید. البته شایان ذکر است که بیشتر حجم داده‌های این پایگاه را مقالات مجلات معتبر علمی پوشش می‌دهند.

اسنشال ساینس ایندیکیتور (Essential Science Indicator) یا ESI

پایگاه [ESI](#) هم وظیفه رتبه‌بندی محتوا براساس مجلات، کشورها، دانشمندان و موسسات را عهده‌دار شده است. بنا به گزارش‌های استنادی مختلف مثلاً پایگاه وب آو ساینس، پایگاه اسنشال ساینس ایندیکیتور رتبه‌بندی‌هایی ارائه می‌دهد.

معرفی مقالات معتبر با استناد بالا هم از دیگر اموری است که در دستور کار این پایگاه قرار دارد. معیارهایی که برای رتبه‌بندی مجلات و مقالات در پایگاه مذکور در نظر گرفته می‌شود، مواردی مانند تعداد استنادها، نسبت استنادها به هر مقاله و تعداد مقالات در مجلات مختلف است.

سرعت به‌روزرسانی داده‌ها در این پایگاه بالاست و انواع موضوعات علمی و تخصصی را پوشش می‌دهد. برای همین اعتبارش بسیار بالا ارزیابی می‌شود و می‌توان با خیال راحت به آن تکیه کرد.

ژورنال سائیتیشن ریپورت (Journal Citation Report)

[JCR](#) یا همان ژورنال سائیتیشن ریپورت هم از جمله پایگاه‌های معتبر دنیاست که با در نظر گرفتن شاخص‌هایی مانند ضریب تاثیر یا همان ایمپکت فکتور که باز هم مربوط به میانگین استنادات به مقالات هر مجله است، کار تعیین اعتبار و ارزش مجلات را انجام می‌دهد. این پایگاه هم می‌تواند راهنمای بسیار خوبی برای تشخیص آثار مطلوب علمی باشد.

این‌سایتز (Incites)

بنا به اطلاعات موجود در پایگاهی مانند وب آو ساینس، [این‌سایتز](#) هم اقدام به تحلیل محتوای علمی و مجلات گوناگون می‌کند و با ارائه مقایسه‌های محلی، ملی، جهانی و... می‌تواند دید خوبی نسبت به ارزش و جایگاه مجلات و انواع محتوای علمی به کاربران ارائه کند.

از پایگاه‌های استنادی دیگر دنیا می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- الزویر (Elsevier)؛ این موسسه معتبر دارای پایگاه‌هایی از این قرار است: science, scopus, clinical key, scival, direct.
- گوگل اسکولار (google scholar).

پایگاه‌های استنادی داخلی

علاوه بر پایگاه‌های استنادی خارجی مواردی هم در داخل کشور وجود دارند که شناخت آنها ضرورت دارد:

- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)؛
- نمایه استنادی علوم ایران؛
- طلایه‌داران علم؛
- فهرست مندرجات فارسی؛
- نمایه استنادی جهاد دانشگاهی.

شیوه جست‌وجوی مقالات در پایگاه‌های استنادی چیست؟

بعد از شناخت هر یک از پایگاه‌های استنادی باید با شیوه یافتن مقالات و جست‌وجو در آنها هم آشنا شوید. در صورتی که زبان انگلیسی‌تان خوب باشد، کار با نشریات انگلیسی و لاتین اصلاً سخت نخواهد بود. با ورود به هر پایگاه استنادی، به‌سادگی می‌توانید باکس یا همان جعبه جست‌وجو را شناسایی کنید و نام مقاله یا موضوع موردنظرتان را در آن وارد نمایید.

البته پایگاه‌های مختلف دارای فیلترهای گوناگونی هستند که به شما اجازه می‌دهند، محتوای موردنظرتان را به شکلی دقیق‌تر و سریع‌تر پیدا کنید. باید با مراجعه به هر وبسایت به فیلترهای آن دقت داشته باشید. برخی از پایگاه‌ها از طریق فیلتر زمان و تاریخ نشر مجلات و مقالات، نام نویسنده، موضوع مقاله و حتی کشور و موسسه‌ای که مقاله و مجله از آن منتشر شده به شما کمک می‌کنند تا گزینه‌های مطلوب‌تان را کشف و شناسایی کنید.

شیوه جست‌وجوی مقالات لاتین

همان‌طور که در بخش قبلی گفته شد، به سادگی و با مراجعه به پایگاه‌های استنادی مختلف می‌توانید نام و عنوان مقالات یا موضوعات موردنظران یا نام نویسنده و... را در باکس‌های جست‌وجو وارد کنید و منتظر نتیجه باشید.

در برخی از پایگاه‌ها مانند اسکوپوس امکان جست‌وجوی بخشی از چکیده مقالات هم برای رسیدن به نسخه کامل آن در پایگاه وجود دارد.

از آنجا که پایگاه‌های استنادی متنوع و مختلفی وجود دارند، پرداختن به شیوه جست‌وجو در هر یک به درازا می‌کشد. از سوی دیگر باید بدانید که روند کار جست‌وجو یا همان سرچ در بیشتر این پایگاه‌ها یکسان است.

پس به مرور روند شیوه جست‌وجوی مقالات لاتین می‌پردازیم:

- اگر بنا باشد که درباره یک موضوع شروع به تحقیق کنید باید ابتدا عنوان و واژه‌های انگلیسی مرتبط با آن را بیابید. پس لازم است که از کتب تخصصی و گوگل برای ترجمه عناوین علمی موردنظران کمک بگیرید.
- با کمی جست‌وجو می‌توانید کی‌وردها یا همان کلمات کلیدی مهم درباره موضوع علمی موردنظران را شناسایی کنید و بعد اقدام به جست‌وجوی مقالات را شروع نمایید.
- بعد باید وارد پایگاه داده‌ای شوید که به‌طور عمومی یا تخصصی به ارائه محتوای موردنظران مشغول است و در بخش سرچ یا همان جست‌وجوی سایت پایگاه موردنظر، واژه‌هایی را که یافته‌اید، وارد نمایید.
- هر پایگاهی به شکل‌های مختلف و با فیلترهای گوناگون به شما اطلاعات می‌دهد. به فیلترها و شیوه جست‌وجو در آنها دقت داشته باشید و از میان نتایجی که در اختیاران قرار می‌دهد، مناسب‌ترین و مرتبط‌ترین را انتخاب و بررسی کنید.
- پایگاه‌های استنادی متنوعی وجود دارند که می‌توانید با سرزدن به گزینه‌های مختلف، مورد دلخواه و مناسب‌تان را در آنها پیدا کنید.

نحوه دانلود مقاله با لینک دی.آی.آی (DOI) چیست؟

شناسه دی.آی.آی را در بخش‌های قبلی معرفی کردیم. اما شیوه دانلود مقالات از طریق این کد چگونه است؟ برای دانلود رایگان مقالات نیاز به دانستن شناسه دیجیتال DOI دارید.

هر مقاله‌ای کدی منحصر به خود دارد. با پیدا کردن این کد در هر مقاله می‌توانید وارد موتورهای جست‌وجوی مختلف شوید و با کپی کردن شناسه DOI، مقالات را دانلود نمایید. سایت‌های مختلف ایرانی و خارجی وجود دارند که می‌توانید با وارد کردن کد DOI هر اثر، آن را به سادگی و به‌طور رایگان دانلود نمایید. در ادامه با یکی از این سایت‌ها آشنا خواهید شد.

سایت سای-هاب (Sci-Hub) را می‌شناسید؟

سای-هاب از آن سایت‌های دانلود مقاله است که هر پژوهشگر باید با آن آشنایی داشته باشد. این پایگاه و مخزن اطلاعاتی دارای بالغ بر ۶۴ میلیون و ۵۰۰ هزار مقاله علمی دانشگاهی است. از آنجا که قیمت مقالات پژوهشی و علمی مختلف بسیار زیاد است و دسترسی عموم به آنها کار دشواری به نظر می‌رسد، سای-هاب پا به میدان گذاشته تا امکان دانلود رایگان مقاله انگلیسی را فراهم کند. در واقع، این پایگاه با ترفندهایی موسسات علمی را دور می‌زند و دسترسی به محتوای آنها را به‌طور رایگان، شدنی و ممکن می‌کند. برای دسترسی به این سایت و دانلود مقاله انگلیسی باید وارد نشانی زیر شوید:

<https://sci-hub.se/>

البته دقت کنید که نشانی‌های مختلفی برای دسترسی به این پایگاه وجود دارد. چون در هر حال، با پایگاهی غیرقانونی روبرو هستید که قصد دورزدن موسسات و پایگاه‌های مختلف برای نپرداختن هزینه دانلود مقالات را دارد. این وبسایت از طریق ربات تلگرام و افزونه‌ای در گوگل کروم هم خدمات خود را به کاربران مختلف ارائه می‌کند.

روش جست‌وجوی مقالات در سای-هاب از دو شیوه پیروی می‌کند:

- با وارد کردن کد DOI می‌توانید به مقالات مختلف دسترسی داشته باشید.
- با وارد کردن لینک مقاله از پایگاه‌های دیگر در بخش جست‌وجوی این سایت هم می‌توانید به آنها دسترسی پیدا کنید.